A°. 1833. N°. 14.

ZONDAG DEN 17den FEBRUARIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

Den 13 Februarij 1833.

Van wege Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal wordt hiermede bekend gemaakt, dat ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden:

Aan de Slaven Louisa, Louis en Anthonij; toebehoord hebbende aan ABRAHAM de LEON.

Aan de Slaven Pasop en Winst; toebehoord hebbende aan J. G. ENGEL.

Aan den Slaven Jongen Frederik; toebehoord hebbende aan JOHAN QUASIE van ENGEL.

Aan den Slaaf Marius Hendricus Frans Thiel; toebehoord hebbende aan F. J. THIEL.

Aan de Slavin Amba; toebehoord hebbende aan SARA ELISABETH van RAATGEVER, en ADRIANA WILHELMINA van de weduwe RAATGEVER.

Aan den Slaaf Cornelis, toebehoord hebbende aan JOHAN BEELDSNIJDER Jr.

Aan de Slavenkinderen Mathijs en Frederik; toebehoord hebbende aan G. C. FUCHS; — en dat gemelde gemanumitteerden voortaan zullen heeten:

RIBCA LOUISA van het GORECHT.
LOUIS JOHANNES van BIESELINGEN.
ANTHONIJ JOHAN van VARSSEVELD.
JAN van WICHMOND.
GERRIT van GORSSEL.
FREDERIK van ter HUNNEPE.
MARINUS HENDRIKUS FRANS van ZANDEWEER.
ELISABETH van het KLOOSTER.
CORNELIS van KLAASWAAL.
MATHIJS van EPSE. — en
FREDERIK van EPSE.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. van der MEE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 27 *December.* Extracten uit Belgische Dagbladen en *Partic. Corresp.* van Woensdag 26 December.

Emancipation: (Antwerpen, Dingsdag 25 December des *avonds.*) Zie hier eenige bijzonderheden medegedeeld door eenen ooggetuige, betreffende de neerlegging der wapenen door het garnizoen der Citadel:

Gisteren middag ten 4 ure (24 Dec.) heeft de maarschalk Gérard, vergezeld door den Hertog van Orleans en van Nemours, en gevolgd door zijnen staf zich door de Esplanade-poort naar de Citadel begeven om bij den Generaal Chassé een bezoek af te leggen. Niets is in staat om eenig denkbeeld aan te geven van de puinhoopen en bouwvallen door en over welke men zich eenen weg heeft moeten banen tot naar de kasemat, achter- in welke zich de Generaal bevond. Het was een aandoenlijk schouwspel dien ouden Generaal te midden van alle die verwoesting te zien, en vreezende nog niet genoeg tot eene eervolle defensie gedaan te hebben.

De Maarschalk heeft gepoogd alles voor hem te verzachten, wat er in zijne gesteltenis voor hem kon grievend zijn, en van hem afscheid nemende, heeft hij, in eene waarlijk treffende toespraak, in tegenwoordigheid eener groote menigte Hollandsche Officieren, hem verklaad dat hunne edele defensie hun voor altijd de hoogachting der Franschen had doen verwerven, en dat bij in zijn leger geen officier had die er niet trotsch op zoude zijn hun wapen-broeder te wezen. »*Ik eer overal den moed, mijne heeren, en deze puinhoopen zijn de schitterendste bewijzen van den Uwen.*" De Maarschalk heeft voorts de Citadel bezigtigd en bij de escarpe van het bastion Toledo gekomen zijnde, zeide hij: *Het was meer dan tijd, de Generaal Chassé heeft zich als man van eer gedragen. Hij kon het geen dag meer uithouden.*"

De Maarschalk heeft zich vervolgens op het glacis der lunet van Kiel begeven. Aldaar waren een detachement artillerie en der genie, benevens de divisie Fabre in slagorde geschaard; spoedig daarop heeft men in eene per divisien geslotene kolonne de bezitting, ongeveer uit 4000 bestaande, uit de Citadel zien naar buiten komen. Die soldaten hadden allen een zeer schoon aanzien, eenigsins betrokken als van mannen die geleden hadden, maar met eene zeer schoone krijgshaftige houding. Na gedefileerd te hebben, heeft het garnizoen op het galis de wapens neergelegd. Deze plegtigheid had iets aandoenlijks, en men kan zich bezwaarlijk voorstellen wat niet al de Franschen hebben aangevoerd om het pijnlijke te verzachten hetwelk in der verwonnelingen toestand gelegen kon zijn; de Luitenant der eerste kompagnie, het bevel zijns Generaals gehoorzamende, wierp met toorndrift zijnen degen verre van zich weg; » *neem hem terug Mijnheer*" zeide daarop des Maarschalks aide-de-camp, die met het bestuur dezer verrigting was belast: » *wij vragen u slechts een pand ter bewaring, en het kan nergens beter dan in uwe handen geplaatst worden.*"

Wat men niet genoeg herhalen kan, is, dat de Citadel in eenen staat van verwoesting is, van welken welligt nimmer eenige belegerde vesting het voorbeeld heeft opgeleverd; en men moet zulks erkennen ter onverwelkbare eer der belegerden, zoo wel als tot roem der belegeraars.

De Maarschalk, gevolgd door twee Aides-de-Camp, begeeft zich naar den Koning, die ten half vijf ure in de stad is gekomen, en bij wien hij, als ook de Fransche Prinsen, ter tafel is genoodigd.

In de Citadel zijn ongeveer een millioen kardoezen, en ongeveer honderd duizend Nederl. ponden buskruid gevonden.

De nieuwsgierigen stroomen van allerwege toe, doch er wordt van nu af aan niemand meer in de werken toegelaten.

Heden moet de overgave van het Vlaamsche Hoofd en de tot hetzelve behoorende forten plaats grijpen.

De Kapitein ter zee Koopman, die de Hollandsche vloot kommandeerde, bevindt zich, zegt men, in dit oogenblik op het Vlaamsche Hoofd.

Courrier: (Antwerpen, Dingsdag 25 December.) Gisteren middag half vier ure hebben zich de Fransche troepen in groote tenue op den straatweg naar Boom geschaard, het hoofd der kolonne tegen het fort Kiel gekeerd. De Maarschalk Gérard aan het hoofd van zijnen staf, de Hertog van Orleans in de uniform van Generaal Majoor, de Hertog van Nemours in uniform van Kolonel der lanciers, de Heeren Generaals Achard, Lawoestine, Castellane en een groot aantal Officieren vertoonden gezamenlijk een luisterrijke groep militairen. Ten vier ure defileerde het Hollandsche garnizoen langs de troepen en legde daarna de wapenen op het glacis neder. De Officieren behielden hun zijdgeweer en vernamen van de Fransche Officieren onderscheiden woorden en betuigingen van achting. Toen de Hollandsche artillerie de linie voorbij reed, hoorde men in de Fransche gelederen een gemompel van bewonderende goedkeuring van mond tot mond gaan; eene echt heldhaftige betuiging, gegeven door edelmoedige vijanden, die hem vereeren, welke met den meesten moed en met het meeste gevolg weerstand biedt. De soldaten der beide natien mengden zich dooreen en gaven elkander blijken van wederzijdsche achting en genegenheid. Het Hollandsche garnizoen scheen vermoeid, doch vol heldenvuur te zijn. De bezetting is binnen de Citadel terug gekeerd.

De Prinsen en de Maarschalk Gérard hebben bij den Generaal Chassé een bezoek afgelegd, die van hen het getuigenis heeft ontvangen, dat hij zijne pligt eerenswaardiglijk had vervuld.

De Citadel is gansch-en-al onderstboven gekeerd, als of zij door eene aardbeving ware geschokt geweest. Al de gebouwen, die er opstonden, liggen in puin. Het kruidmagazijn heeft zich slechts door eene verbazend zware blindering staande gehouden. De bres werd bruikbaar geacht, en alle hoop op bijstand vervlogen zijnde, werd de overgaaf pligt, naardien de eer der bezetting gereed was.

Het garnizoen heeft tusschen de 700 en 800 dooden en gekwetsten gehad; 67 krijgslieden zijn geamputeerd en naar het militaire hospitaal vervoerd geworden.

Het antwoord op de door den Maarschalk Gérard gestelde voorwaarden, wordt uit 's Hage verwacht.

De Citadels-poort is door een Fransch bataljon bezet en de overlevering van het materieel heeft gisteren aan eene Fransche kommissie plaats gehad.

Men schrijft ons uit Breda, dd. 26 December. Heden namiddag ten twee ure is hier uit 's Gravenhage komende, gearriveerd de heer 1ste Luitenant Heshusius, vergezeld van twee Hoofd-Officieren onzer armee; deze heeren zijn dadelijk met den 1sten Luitenant van Emden, Adjudant van onzen waardigen Opperbevelhebber, den Generaal-Majoor Wildeman, die insgelijks kort te voren uit 's Gravenhage hier aangekomen was, naar Zundert en zoo wij vernemen van daar naar het Fransche hoofdkwartier vertrokken.

—Men meldt uit Breda dd. 25 December: De volgende bijzonderheden hebben wij vernomen omtrent de eergisteren, Zondag, door een deel onzer troepen nabij den Doel aan de Schelde gedane landing en van het gevecht, dat daarop met de Franschen heeft plaats gehad. De expeditie bestond uit het marsch-bataljon onder bevel van den Majoor Boele, uit een detachement Mariniers onder den Luitenant 's Jacob en een detachement troepen der bezetting van het fort Liefkenshoek, te zamen ongeveer 1000 man sterk. Dezelve vertrok Zondag morgen ten half zeven ure van Bath, met de flotille de Schelde opvarende. Daar het fort St. Marie reeds met veel zwaar geschut bewapend was, werd er besloten de attaque op den Doel te rigten. De troepen werden te dien einde in barkassen naar den dijk geroeid. De Franschen hielden zich verborgen achter den dijk en waren daardoor veilig voor het geweldig vuur der kanonneerbooten. De onzen bereikten intusschen den dijk, dan naauwelijks hadden zij er post gevat, of de eerste Luitenant-Adjudant Menso sneuvelde, en kreeg de Majoor Boele een kogel in den arm. Het bevel moest worden overgenomen, door welk een en ander eenige verwarring werd te weeg gebragt. Men vond de Franschen, die in het begin voorbedachtelijk waren geretireerd, naar men begrootte, ruim 5000 sterk, met een ro-

gement kavallerie, zoo dat het wel scheen, dat zij te voren van de expeditie onderrigt waren, en zich er op hadden voorbereid. Het onuitvoerlijke der expeditie, onder deze omstandigheden, inziende, besloot men tot den aftogt, welke in behoorlijke orde werd volbragt, en kwamen de troepen des avonds in hunne kantonnementen op Bath terug. Het getal der gekwetsten wordt op 60 geschat; onder dezelve telt men den Luitenant 's Jacob, die een kogel door den linker voet heeft; de Luitenant Speelman van de *Euridice*, wien een vinger is afgeschoten, de Adelborsten Ulensted en Vijgh; onder de gesneuvelden telt men voorts nog den Luitenant Paravicini, tot het detachement, dat van het fort Liefkenshoek was afgezonden, behoorende. Het verlies der Franschen moet ook zeer aanzienlijk geweest zijn.

— Men meldt uit Dordrecht, dd. 26 December: Alhier is in de nieuwe Leening, buiten eenige belangrijke voor Dordrechtsche rekening te Amsterdam zelf ingeteekende posten, ingeschreven de aanzienlijke som van ƒ 1,245.000.

[Volgens de *Haarlemsche Courant*, zoude te Amsterdam voor omstreeks 34 millioenen ingeschreven zijn.]

(*Nieuwe Amsterd. Court. en Alg. Hadelsb.*)

De *Messager de Gand* behelst het volgend artikel, als kunnende dienen tot eene kleine volks-catechismus:

» Waar zijn de ministers? nergens. — En de koning? op reis. — En het belgisch leger? in de kazerne. — En de constitutie? Nog een tiental artikels kan men u daarvan toonen, de rest is uitgewischt. — En de nationale onafhankelijkheid? Wij hebben zestig duizend Franschen en verwachten honderd duizend Pruissen. — En de nijverheid? De zee is geblokkeerd. — En de handel? Antwerpen is een bombardement nabij. — En onze finantien? Schuld, leeningen en deficits, dat blijkt er het klaarste uit. — Wie heeft u al dat fraais te gelijk bezorgd? De omweteling. — Wat is eene omwenteling? Een overgang van het kwade tot het goede, wanneer het volk lijdt, zoo als dat in Frankrijk is gebeurd; en van het goede tot het kwade, zooals dat in Belgie heeft plaats gehad. — Waarmede troost gij u? Met de jesuiten. — Wat is een jesuit? Een zeer braaf soort van lieden, die de Franschen uit hun land gejaagd hebben en voor welke zij zich in het onze komen laten doodslaan. — Waarom hebt gij eene omwenteling gemaakt? Omdat het den inwoners van Loochristi verboden was fransch te spreken, omdat mijnheer *van de Velde* geen gouverneur van Gent was, en omdat den heer *Lebeau* tienmaal-honderd-duizend franken ontbraken, om millionnair te wezen. — Hoe heet de koning der Belgen? De graaf *d'Aerschot*. — Wat staat tegen eene omwenteling over? Eene wederomkeering. — Wat is eene wederomkeering? De grootste ramp, wanneer de omwenteling regtmatig, de grootste weldaad, wanneer de omwenteling ongerijmd was. — In welken rang plaatst gij de uwe? In den rang der ongerijmde. — Hoeveel bondgenooten heeft uw gouvernement? Twee: Frankrijk voor de ambten, Engeland voor den invoer. — Hoeveel gewesten telt Belgie? Negen, volgens de constitutie, en zes naar den ministerielen wil. — Hoeveel soort van vrijheid? Drie volgens de constitutie: de vrijheid der drukpers, der eerdienst, de persoonlijke vrijheid; geen enkele, naar den staat van beleg en het katholijk alvermogen. — Betreurt gij het voormalig bewind? Veel. — Zijt gij Karlistisch? In geenen deele. — Welk onderscheid is er tusschen u en een Karlist? Een Karlist verlangt het verledene terug, ter oorzake van deszelfs duiternis, en wij verlangen het verledene terug, omdat men er klaar in doorzag. — Zal uwe omwenteling duurzaam zijn? Het gedrochtelijke duurt niet lang. — Hoeveel staatkundige Hoofddeugden zijn er? Eene enkele. — Noemt mij ze? — De Hoop."

(*Bred. Courant.*)

ADVERTISSEMENTEN.

TRANSPORTEN.

(1827) Den 1sten Februarij 1833. Vendumeester J. E. LIJONS, aan C. L. G. LINCKERS, van het Chirurgijns Etablissement *Sommelsdijk*, en daaraan behoorende 50 akkers Land genaamd *Klein Polen*, gelegen aan de doorsnede tusschen *Cottica* en de *Commewijne*.

Den 7den. Vendumeester M. A. KEIJSER, aan W. C. KENNEDIJ qq., voor Plant. *Levant*, van de Plantaadje *Leijenhoop* gelegen aan de *Parmarrica Kreek* cum annexis, en negen stuks Slaven.

Den 9den. A. F. GERDEMAN inqualiteit als speciale gemagtigde van N. J. B. VEREUL, P. J. N. VEREUL, A. C. VEREUL, N. J. VEREUL, Mr. J. S. VERBRUG qq., H. S. W. VEREUL Echtgenoot van J. TENCKINK, en J. N. BERKHOFF, Erfgenamen van wijlen JEANNE BENNELLE in leven wed. van N. J. VEREUL; — Transport van $\frac{7}{12}$ in de Plantaadje *Corneliasburg*, $\frac{7}{12}$ in de Plantaadje *Boomaeker*, ten behoeven N. J. B. VEREUL voor $\frac{2}{7}$, P. J. N. VEREUL voor $\frac{1}{7}$, A. C. VEREUL voor $\frac{1}{7}$ en N. J. VEREUL voor $\frac{1}{7}$.

Idem. HENDRIK GOUDMAN, aan J. F. WERGES van het Huis en Erf, aan de *Saramacca Straat*, L. D. No. 527.

HIJPOTHEEK.

Den 15den Februarij. A. J. KRUIJTHOFF, Eerste Hijpotheek te vestigen op de Plantaadje *Goudmijn* cum annexis, ten behoeven GEBROEDERS WITTERING, te *Amsterdam*.

Paramaribo den 16 Februarij 1833.

WENTHOLT,
Adjunct Griffier.

(5580) N. L. BRAAM, Exploicteur bij het *Geregtshof der Kolonie Suriname*, zal op Vrijdag den 22 Februarij 1833, des morgens *negen* uren, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof publick bij Executie verkoopen:

Het HUIS en ERF, aan de *Heeren Straat*, La. B, No. 81; aankomende den Boedel JUDA DELMONTE.

Paramaribo den 15 Februarij 1833.

Ingevolge autorisatie van de Commissie tot de Zaken van het Departement der *Nieuwe Wees- Kurateele- en Onbeheerde Boedels Kamer*, maakt de ondergeteekende door deze bekend, dat voortaan alle memorien of verzoekschriften aan de Commissie in te dienen, uiterlijk drie dagen, vóór de gewone zittingen zullen moeten worden ingeleverd; zullende zoodanige memorien of verzoekschriften, die niet voor dien tijd ingeleverd zijn, eerst bij eene volgende vergadering in deliberatie komen, met uitzondering evenwel van urgente zaken, waarbij *periculum in mora* zijn mogt, en waaromtrent, men zich in persoon bij den President der Commissie zal kunnen adresseren: terwijl in verband, met de bovenstaande bepalingen, de gewone vergaderingen der Commissie gehouden zullen worden, op de 1ste en 3de Zaturdag van elke maand, des voormiddags ten *tien* uren, in het lokaal van het voormalig Gemeente Bestuur.

Paramaribo den 9 Februarij 1833.

De Scriba van de Commissie voornd.,
R. GOLLENSTEDE.

GEBROEDERS REELFS

(5543) Hebben ontvangen: Boter, Zm.- Kom.- Edam.- en Zwit. Kazen, Hammen, Bil- en Paterstukken, gerookte Tongen, Kalfsschijven, Ossehazen, pekel Saucijsjes, Aardappelen, gerookte Zalm, Haring, Anchovisch, groene- en graauwe Erwten in pullen en vaten, Alkm.- en gepelde Gort, Banket, Bitterkoekjes, Socade- en Secretariskoek, Deventer Koek in blik, doosjes Tuinboonen, Kosakjes, Doperwten, Snij- en Spersie Boonen, Abricozen, Persiken, Pruimen en Morellen op Brandewijn, divere Zuuren in stopen, Suikergoed in flesschen, als: Ulevellen, Chocolaadjes, Kozakken, Pistaches, Holl. Devisen, &c.; extra fijne Likeuren, Bloemkool en roode Biet in stopen, een assortiment gedroogde Vruchten, als: Appelen, Peeren, Morellen, Pruimen, Vijgen, Rozijnen, Korenten, Amandelen, Sago, Vermicelle, Haver de Gort, Kaapsche Boontjes, &c., Lengvisch, roode en witte Zuurkool, Mootzalm in vaatjes, Augurkjes en Komkommers in ankers, Zout in 3/z. vaten, Raap- Lijn- Patent- en Zoete Olie, Specerijen in soorten, Tabak, Snuif, Sigaren en Pijpen, Eau de Cologne, Likeurkelders.

Heeren en Dames Hoeden en Schoenen, stoffe Petten, Haarl. Gingang, Vriessche Bonten, wit en blaauwe Osnabrugs Linnen, fijne Linnens, wit en blaauw Salempoeris.

1½ Duims Holl. Deelen, diverse IJzerwaren, als: Spijkers, Houwelen, Delfschoppen, geelhegte Houwers, Duim- Kruis- en Jalousie Hengsels, Knippen en Grendels, Schroeven met moeren, Dag- Nacht- en Grendel Sloten, IJzere Potten en Strijkijzers, Mesvijlen, Bokkemessen, Tafelmessen en Vorken, Knipmessen, aangemaakt Witloot, Sp.- en Vrieschgroen, Zwartsel, Eng. Bruin, Poolsch Bruin, Heel Omber en Vermillioen.

Een assortiment Glas- en Aardewerk, Glazenruiten, complete Tafel Servicezen

Potlooden, Porceleine Pijpen, Scharen, Scheer- en Pennemessen, Brillen, Vischhoeken, Tonteldozen, Naainaalden en Spelden, Damborden met Schaakspel, Postpapier, en diverse andere Goederen.

Paramaribo den 11 Februarij 1833.

(5606) Den ondergeteekenden, hier te lande representerende den Boedel M. A. PAPOT, wed. Mr. DL. BUTTNER, verzoekt elk en een iegelijk welke vermeenen eenige deugdelijke vorderingen tot lasten derzelve Boedel, en daaraan behoorende Plantaadje *Mondesir* en Houtgrond de *Vier Kinderen* c. a., daarvan ten spoedigsten opgave en rekening in blanko in te zenden bij

D. C. VAN BEULINGEN.

Paramaribo den 16 Februarij 1833.

(5608) Beste supra fije *BLOM*, te bekomen bij
GEBROEDERS SOESMAN.

ANECDOTE.

In 1815 zeide Lodewijk XVIII, zich, als vlugtoling, te *Gend* bevindende: » Het is voor het heil van *Frankrijk* allernoodzakelijkst, dat Bonnaparte het, zoo spoedig mogelijk, verlaat, en voor de rust mijner familie, dat de hertog van Orleans er nooit weder overnachte!" De eeuwigdurende verbanning van dezen Vorst was een onherroepelijk besluit van Lodewijk, schoon hij later aan de dringende beden en aanzoeken van den graaf van *Artois* en den hertog van *Berry* gehoor gaf. Bij het onderteekenen van het bevel tot het veroorloofd terugkeeren van Orleans in *Frankrijk*, uitte Koning Lodewijk deze veelbeteekende woorden: » Men moet deze pen zorgvuldig bewaren; zij zal veelligt nog eens kunnen dienen, om de abdicatie te onderteekenen van een' dergenen, die mij tot het begaan van dezen misstap hebben overgehaald." Toen men nog later Lodewijk XVIII zocht te bewegen den Orleanschen tak den titel van Koninklijke Hoogheid toe te staan, zeide Hoogstdezelve tot Monsieur, die daarop het goedhartigst aandrong: » Neen! bij God! dit zal ik nooit toestaan; zij zijn reeds veel te digt bij den troon." En eindelijk, toen de geboortedag van den hertog van Bordeaux aanbrak, en de tegenwoordige Koning van *Frankrijk* Lodewijk kwam geluk wenschen, antwoordde deze vooruitziende vorst den gelukwenscher: » Er is tusschen u en de kroon, mijn heer, slechts één hoofd; uwe kans is schoon; wacht dezelve geduldig af!"

(*Overgenomen.*)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.